

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vztah oprávnění autorizovaného architekta a autorizovaného inženýra

Článek pojednává o rozsahu oprávnění autorizovaného architekta disponujícího autorizací se všeobecnou působností ve vztahu k rozsahu oprávnění autorizovaného inženýra. Jedná se o komparativní analýzu dvou zákonných institutů, jejímž cílem je zjistit jejich zaměnitelnost. To může být prakticky využitelné např. při zadávání veřejných zakázek na projektovou dokumentaci staveb nebo stavební práce.

Představení základní výzkumné otázky

Česká komora architektů (dále jen „ČKA“) uděluje podle zák. č. [360/1992 Sb.](#), autorizační zákon (dále jen „AutZ“) architektům, kteří splnili zákonem stanovené podmínky, autorizaci pro tři různé obory, popř. autorizaci se všeobecnou působností. Podobně Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (dále jen „ČKAIT“) uděluje podle AutZ inženýrům, kteří splnili zákonem stanovené podmínky, autorizaci pro určité obory. Tyto obory jsou vymezeny v § 5 odst. 3 AutZ a je jich celkem třináct; patří sem např. obor pozemní stavby, obor dopravní stavby nebo obor mosty a inženýrské konstrukce. Autorizovaný architekt je dle § 17 AutZ oprávněn vypracovávat dokumentaci pro vydání územního rozhodnutí a projektovou dokumentaci staveb (vč. územně plánovacích podkladů). Stejně tak autorizovaný inženýr je dle § 18 AutZ oprávněn vypracovávat dokumentaci pro vydání územního rozhodnutí a projektovou dokumentaci staveb (vč. územně plánovacích podkladů). Základní výzkumná otázka tohoto článku tedy zní: Je autorizace architekta se všeobecnou působností zaměnitelná s oprávněním autorizovaného inženýra? A pokud ano, v jakém rozsahu?

Základní výzkumná otázka může vyvstat v praxi např. v souvislosti se zadáváním veřejné zakázky na projektovou dokumentaci staveb nebo stavební práce. Nezřídka je jednou ze zadávacích podmínek požadavek, aby určitý člen personálu disponoval oprávněním autorizovaného inženýra. Uchazeč o veřejnou zakázku následně musí předložit doklad, že člen personálu, kterého do dané funkce jmenoval, skutečně disponuje požadovanou autorizací. V praxi se však někdy stává, že uchazeč doloží autorizaci architekta se všeobecnou působností místo autorizace inženýra. V takové situaci se základní výzkumná otázka tohoto článku může transformovat: Lze podmínku zadávací dokumentace na veřejnou zakázku požadující, aby člen personálu disponoval autorizací autorizovaného inženýra obejít doložením autorizace architekta se všeobecnou působností?

Komparativní analýza

Dle § 4 odst. 2 AutZ může architekt získat autorizaci ve třech oborech. Splní-li podmínky pro autorizaci ve všech těchto oborech, pak ČKA udělí v souladu s § 4 odst. 3 AutZ autorizaci se všeobecnou působností. Architekt s autorizací se všeobecnou působností je pak dle § 4 odst. 3 AutZ ve spojení s § 4 odst. 4 AutZ oprávněn vykonávat v rozsahu všech tří oborů všechny odborné činnosti vyjmenované v § 17 AutZ. Architekt s autorizací pouze pro některý ze tří oborů není oprávněn k výkonu všech činností vyjmenovaných v § 17 AutZ; pro účely tohoto článku je tedy dále nezajímavý a článek pracuje pouze s autorizací architekta se všeobecnou působností.

Dle § 5 odst. 3 AutZ může inženýr získat autorizaci od ČKAIT celkem ve třinácti specializovaných oborech jmenovaných v písm. a) až k) téhož ustanovení. Zákon nevyklučuje možnost získat autorizaci

pro všechny tyto obory zároveň. V praxi je to však nepravděpodobné, neboť některé specializace spolu příliš nesouvisí – typicky např. specializace v oboru městské inženýrství a specializace v oboru stavby pro plnění funkce lesa. Navíc každá z nich vyžaduje určité kvantum odborných znalostí a zkušeností, takže je nepravděpodobné, že by je jeden člověk obsáhl všechny naráz. Autorizovaný inženýr je pak oprávněn v rozsahu svého oboru, resp. svých oborů, vykonávat všechny odborné činnosti vyjmenované v § 18 AutZ.

Oprávnění autorizovaného inženýra a autorizovaného architekta se všeobecnou působností se v některých ohledech skutečně překrývají. Z AutZ vyplývá množina činností, které mohou vykonávat oba zcela shodně:

- vydávat odborná stanoviska, zpracovávat dokumentaci a posudky pro dílčí hodnocení vlivu staveb na životní prostředí, a to i pro účely řízení před státními orgány (architekt podle § 17 písm. f) AutZ; inženýr podle § 18 písm. g) AutZ)
- provádět autorský nebo technický dozor nad realizací stavby (architekt podle § 17 písm. h) AutZ; inženýr podle § 18 písm. j) AutZ)
- provádět geodetická měření pro projektovou činnost a vytyčovací práce, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak (architekt podle § 17 písm. j) AutZ; inženýr podle § 18 písm. i) AutZ)
- zastupovat stavebníka, popř. navrhovatele na podkladě zmocnění při územním, stavebním nebo kolaudačním řízení (architekt podle § 17 písm. k) AutZ; inženýr podle § 18 písm. k) AutZ)
- vykonávat v orgánech státní správy odborné funkce na úseku územního plánování nebo stavebního řádu, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak (architekt podle § 17 písm. l) AutZ; inženýr podle § 18 písm. l) AutZ)

Dále z AutZ vyplývá druhá množina činností, které jsou svěřeny buď pouze autorizovanému architektovi, nebo pouze autorizovanému inženýrovi, aniž by s nějakou obměnou byly svěřeny i tomu druhému. Pouze autorizovaný architekt tedy může:

- vypracovávat projektovou dokumentaci zahradních a krajinářských úprav včetně územně plánovacích podkladů a příslušných částí územně plánovací dokumentace (koncepte uspořádání krajiny, systémy sídelní zeleně) a dokumentaci pro vydání územního rozhodnutí zahradních a krajinářských úprav (§ 17 písm. c) AutZ)
- provádět stavebně architektonické nebo urbanistické průzkumy (§ 17 písm. e) AutZ)
- vypracovávat projektovou dokumentaci interiéru staveb (§ 17 písm. g) AutZ)

Naopak pouze autorizovaný inženýr může:

- provádět statické a dynamické výpočty staveb (§ 18 písm. d) AutZ)
- provádět stavebně technické nebo inženýrské průzkumy (§ 18 písm. e) AutZ)
- provádět zkoušení a diagnostiku staveb, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak (§ 18 písm. f) AutZ).

Z AutZ pak vyplývá ještě třetí množina činností, které s jistými obměnami nebo podobnostmi může vykonávat jak autorizovaný architekt, tak autorizovaný inženýr. Tuto množinu pak lze pro přehlednost ještě rozčlenit na podmnožinu (1) územního plánování, (2) podmnožinu projektování staveb a (3) podmnožinu realizace staveb. Pro upřesnění uvádím, že projektováním staveb, zkráceně projektem, tento článek rozumí nejen projektovou dokumentaci ve smyslu § 158 odst. 2 zák. č. [183/2006](#) Sb., stavební zákon (dále jen „StZ“), nýbrž i dokumentaci pro územní rozhodnutí. Přestože StZ řadí problematiku územního řízení a rozhodování mezi nástroje územního plánování v hlavě III., zdá se pro účely článku vhodnějším zařadit tuto problematiku k problematice stavebního řízení, tj.

společně s projektovou dokumentací ve smyslu § 158 odst. 2 StZ vč. dokumentace skutečného provedení stavby. Je tomu tak zj. z toho důvodu, že v případě územního řízení se již jedná o individuální správní akt vztahující se ke konkrétní stavbě (souboru staveb). Ostatně, činí tak i AutZ, který v ustanoveních § 17 a § 18 uvádí dokumentaci pro územní rozhodnutí společně s projektovou dokumentací staveb.

V rámci první podmnožiny je autorizovaný architekt oprávněn vypracovávat územně plánovací dokumentaci včetně územně plánovacích podkladů (§ 17 písm. a) AutZ). Autorizovaný inženýr je oprávněn na rozdíl od autorizovaného architekta vypracovávat pouze příslušné části územně plánovací dokumentace a shodně s autorizovaným architektem územně plánovací podklady (§ 18 písm. c) AutZ). Oprávnění autorizovaného inženýra je tedy užší, neboť nemůže vypracovávat všechny části územně plánovací dokumentace.

V rámci druhé podmnožiny je situace ještě o něco zajímavější. Autorizovaný architekt je oprávněn vypracovávat dokumentaci pro vydání územního rozhodnutí a projektovou dokumentaci staveb, ovšem s výjimkou inženýrských staveb (§ 17 písm. b) AutZ). Co se projektové dokumentace inženýrských staveb týče, autorizovaný architekt je oprávněn se na jejím vypracování pouze podílet, za předpokladu, že dokumentaci vypracovává autorizovaný inženýr (§ 17 písm. d) AutZ). Autorizovaný inženýr je naopak oprávněn vypracovávat dokumentaci pro vydání územního rozhodnutí a projektovou dokumentaci včetně inženýrských staveb (§ 18 písm. a) AutZ).

I v případě autorizovaného inženýra je však stanovena výjimka a to pro pozemní stavby, které jsou označeny za architektonicky nebo urbanisticky významné (§ 18 písm. a) AutZ). Na jejich vypracování se může pouze podílet, za předpokladu, že je vypracovává autorizovaný architekt (§ 18 písm. b) AutZ). Zákon však stanoví, že „*tato výjimka se nedotýká uzavírání závazkových vztahů podle obecných právních předpisů*“ (§ 18 písm. a) AutZ). A contrario to znamená, že tato výjimka se dotkne pouze závazkových vztahů podle zvláštních předpisů. Takovým předpisem je např. zák. č. [134/2016](#) Sb., o zadávání veřejných zakázek.

V rámci druhé podmnožiny je tedy stěžejní určit, o jakou stavbu se jedná. Pokud se jedná o stavbu inženýrskou, může projekt vypracovat jen a pouze autorizovaný inženýr; autorizovaný architekt se na něm může přinejlepším jen podílet. Pokud se jedná o pozemní stavbu označenou za architektonicky nebo urbanisticky významnou a zároveň není projekt vypracováván na základě závazkového vztahu vznikajícího podle občanského zákoníku, může projekt vypracovat jen a pouze autorizovaný architekt; autorizovaný inženýr se na něm může přinejlepším jen podílet.

Do třetí podmnožiny pak spadá oprávnění k vedení realizace stavby. Autorizovaný architekt má oprávnění vést pouze realizaci jednoduché stavby (§ 17 písm. i) AutZ). Naproti tomu autorizovaný inženýr může vést realizaci jakékoliv stavby (§ 18 písm. h) AutZ), samozřejmě za předpokladu, že tato stavba spadá do oboru jeho specializace.

Za nejvýznamnější je v tomto článku považována druhá podmnožina třetí množiny představených činností autorizovaného architekta a autorizovaného inženýra, tj. činnosti v oblasti projektování staveb, které s jistými obměnami nebo podobnostmi může vykonávat jak autorizovaný architekt, tak autorizovaný inženýr. Je tomu tak z toho důvodu, že rozdíly jsou zde nejmenší a závisí na výkladu poměrně technických pojmů, které se navíc vzájemně řetězí (jak bude patrné z následující kapitoly). Dále se tedy článek soustředí na tuto problematiku. Konkrétně na výklad pojmu *inženýrská stavba* a pojmu *architektonicky nebo urbanisticky významná pozemní stavba*.

Inženýrské stavby; Architektonicky nebo urbanisticky významné pozemní stavby

Pro určení, zda je k vypracování projektové dokumentace určité stavby oprávněn autorizovaný architekt, je nezbytné určit, zda lze danou stavbu subsumovat pod pojem inženýrská stavba. Žádný zákon však neobsahuje úplný, jednoznačný a jednotný výklad tohoto pojmu.

Výčet některých inženýrských staveb obsahuje zák. č. [151/1997](#) Sb., zákon o oceňování majetku (dále jen „OcMaj“). V § 3 odst. 1. písm b) OcMaj se uvádí, že to jsou dopravní stavby, vodní stavby, stavby pro rozvod energií a vody, kanalizace, věže, stožáry, komíny, plochy a úpravy území, studny, další stavby speciálního charakteru. Problém je, že zákon uvádí, že tyto stavby jsou „stavby inženýrské a speciální pozemní“ aniž by rozlišoval, co z toho jsou inženýrské stavby a co speciální pozemní. Navíc se jedná o demonstrativní výčet (viz spojení „další stavby speciálního charakteru“).

O něco podrobnější výčet obsahuje příloha č. 15 vyhlášky č. [441/2013](#) Sb., oceňovací vyhláška (dále jen „oceňovací vyhláška“), která provádí OcMaj. Oceňovací vyhláška uvádí: věže, stožáry, komíny, odplynovače, nádrže, jímky čistíren, zásobníky, jámy, opěrné zdi, mosty, komunikace pozemní, letiště, plochy a úpravy území, dráhy kolejové, výhybky, vedení elektrická pro dráhy a dráhy visuté, objekt podzemní mimo důlní, vodovodní potrubí, kanalizace trubní, parovody trubní, ocelové potrubí, teplovody trubní, vedení elektrické, hydromeliorace, hráze a objekty na tocích, nádrže na tocích, úpravy toku a kanály, plynovody nízkotlaké a středotlaké, plynovody vysokotlaké, regulační stanice plynu, trafostanice. Dochází zde ovšem ke stejnému problému, jako v případě OcMaj - vyhláška tyto stavby označuje jako „stavby inženýrské a speciální pozemní“, aniž by rozlišovala, které jsou inženýrské a které speciální pozemní.

Výčet inženýrských staveb obsahuje i příloha k zák. č. [338/1992](#) Sb., o dani z nemovitých věcí. V tomto výčtu odpadá problém speciálních pozemních staveb. Výčet uvádí: věže pro vysílání a retranslační věže, věže a věžové zásobníky pro hornictví a těžbu surovin, komíny pro energetiku, věže a věžové zásobníky chemických podniků, vysoké pece, věže a věžové zásobníky pro ostatní průmysl, průmyslové komíny chemických podniků, průmyslové komíny pro ostatní průmysl

Jazykový výklad pak dochází k závěru, že pojem *inženýrská stavba* je „*souhrnné označení pro stavby dopravní (silnice, železnice, mosty), vodohospodářské (přehrady, kanály, zdymadla), stavby speciálního charakteru (vodojemy, chladicí věže ap.)*.“[1] Takový jazykový výklad naznačuje, že speciální pozemní stavby jsou podmnožinou množiny inženýrských staveb. Tím odpadá problém definice inženýrských staveb podle OcMaj a oceňovací vyhlášky, neboť by pak platilo, že speciální pozemní stavba, tak jak je chápána OcMaj, je zároveň i inženýrská stavba. Demonstrativnost výčtu pak je sice možno chápat jako výkladový problém, ovšem ne nutně v negativním slova smyslu. Tzn. je na místě užít demonstrativní výčet, neboť s vývojem technologie a společnosti se mohou objevit nové stavby a nová technická řešení naplňující materiální znaky inženýrské stavby vyplývající z její technické definice, avšak právo (v tomto případě rigidnější než technologie) by na takový nový jev nemuselo dostatečně flexibilně reagovat, kdyby nyní využilo taxativní výčet.

Ačkoliv by se mohlo zdát, že tím je problém výkladu pojmu *inženýrská stavba* vyřešen, opak je pravdou. Vždy bude totiž nutné určit, zda lze konkrétní stavbu subsumovat pod některý z pojmů (výše uvedený), který definuje nadřazený pojem *inženýrská stavba*. Např. jedním z pojmů definujících pojem *inženýrská stavba* je podle § 3 odst. 1. Písm b) OcMaj pojem *dopravní stavba*. Pojem *dopravní stavba* pak dále rozvádí příloha č. 15 oceňovací vyhlášky a řadí pod něj např. pojem *kolejová dráha* společně se souvisejícími pojmy *výhybka a elektrické vedení pro dráhy*. Ovšem zák. č. [266/1994](#) Sb., zákon o dráhách (dále jen „ZoD“) rozlišuje v tomto ohledu mezi pojmem *stavba dráhy a pojem stavba na dráze*. Stavba dráhy je definovaná jako „*stavba cesty určené k pohybu drážních vozidel a stavba, která rozšiřuje, doplňuje, mění nebo zabezpečuje dráhu*“ (§ 5 odst. 1 ZoD). Stavba na dráze je pak definovaná jako každá stavba a zařízení nacházející se v obvodu dráhy, která zároveň není stavbou dráhy a to bez ohledu na svůj účel (§ 5 odst. 4 ZoD). Z toho vyplývá, že pouze stavba

dráhy ve smyslu definice obsažené v ZoD je vždy inženýrskou stavbou.

Situace je o něco málo jednodušší v případě definice pojmu *architektonicky nebo urbanisticky významné pozemní stavby*. Architektonicky nebo urbanisticky významnou pozemní stavbou může být totiž pouze taková stavba, kterou takto označuje zvláštní předpis, územní plán nebo rozhodnutí orgánu územního plánování (§ 18 písm. a) AutZ). Je tedy nezbytné postupovat obdobným způsobem, tj. nalézt příslušný zvláštní předpis, územní plán nebo rozhodnutí označující konkrétní stavbu za architektonicky nebo urbanisticky významnou. Jednoduchost je viděna v tom, že na rozdíl od pojmu *inženýrská stavba* zde určení závisí na autoritativním označení stavby (které je snadněji zjištělné a ověřitelné) spíše než na technickém posouzení materiálních znaků stavby (které je zj. pro osobu s právním vzděláním hůře zjištělné a ověřitelné).

Závěr

Z článku vyplývá, že autorizace architekta se všeobecnou působností je do jisté míry zaměnitelná s oprávněním autorizovaného inženýra. Některé činnosti mohou vykonávat dokonce naprosto shodně; jiné však nikoliv. Je tedy nezbytné vždy důkladně posoudit, zda konkrétní stavba spadá do vhodné kategorie. Při tomto posuzování je nezbytné vzít v úvahu, že právní předpisy ČR obsahují zákonné definice některých staveb. Tyto definice se však mohou v některých ohledech překrývat. Je tedy nezbytné nalézt řetězec pojmů, v něm nalézt co nejkonkrétnější pojem spadající pod pojem nejjobecnější a na základě materiálně-technických vlastností stavby zjistit, zda ji lze subsumovat pod tento nejkonkrétnější pojem.

Na transformovanou základní výzkumnou otázku (Lze podmínku zadávací dokumentace na veřejnou zakázku požadující, aby člen personálu disponoval autorizací autorizovaného inženýra obejít doložením autorizace architekta se všeobecnou působností?) lze odpovědět: Přejde na to. Záleží na tom, co má být výsledkem veřejné zakázky. Pokud se jedná např. o projekt na inženýrskou stavbu (např. projekt na stavbu dráhy), pak je odpovědí jednoznačné ne.

Mgr. Radim Doležal,

Junior Associate at DLA Piper Prague a doktorand Právnické fakulty Univerzity Palackého

[1] JIRSOVÁ, Anna. Inženýrské stavby. Naše řeč, roč. 49 (1966), č. 3, s. 186 - 187

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)

- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)